

SOSYAL BİLİMLER

Çeşitli konular üzerinde çalışmalar yapan bilim dallarını incelediğimiz zaman bunların genel olarak ikiye ayrıldığını görebiliriz. Bunlardan ilki Doğal Bilimler veya Fen Bilimleri adını alırken, ikincisi Sosyal Bilimler veya Toplumsal Bilimler adını almaktadır. Fen bilimleri içerisinde ilk gelişen fizik olmuştur. Ardından kimya ve biyoloji gelişen dallar olarak karşımıza çıkmaktadır. Günlük hayatımızda kullandığımız birçok şey bu alanlarda yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkmıştır. Ulaşım, iletişim, sağlık alanındaki gelişmelerden uzayda gerçekleştirilen çalışmalara kadar her konuda bu bilim dallarının sergilediği başarıları tanık oluyoruz. Fen bilimleri alanında yapılan çalışmalar sonucunda çok sayıda kanun ortaya çıkarılmıştır.

Her toplum her safhada bilimin bütün kollarında hangi konuların merkezde bulunacağını, hangi konuların ikinci plana çekileceğini tayin eder. Toplumla bilim karşılıklı olarak etkileşmektedir. Fakat genellikle toplumun bilgiyi sınırladığı kolaylıkla görülebilir. Sosyal bilimler bu karşılıklı etkileşimin çok açık görüldüğü bilim kollarından biridir. (Kıray 1971:3)

Sosyal bilimler çok geniş bir ailedir. Tarih, biyoloji ve sosyoloji; etnoloji, fiziksel ve sosyal antropoloji; arkeoloji, psikoloji ve ekonomi; ekoloji, eğitim ve linguistik, politika, teoloji ve insan felsefesi bu ailenin tümünü değilse bile ana veya alt dallarını teşkil etmektedir. Her bilim ve bilgi, en az o bilimi yapan açısından insanla ilgili olduğu halde; insana ait her bilginin bilimsel olduğu söylenemez. Bazen sorular geçerli değildir bazende cevaplar doğru değildir. (Güvenç 1994:19)

Sosyal bilimlerin ise çok kısa bir tarihi, fakat çok uzun bir geçmişi vardır. Uzun geçmiş derken kastettiğimiz yüzyıllar süren felsefi spekülasyonlarla dolu devre, kısa tarihi dediğimiz zamanda bilimsel araştırmaların özellikle ampirik çalışmaların başladığı ve günümüze kadar olan devreyi kast ediyoruz. (Akkayan,1998a) Sosyal bilimleri incelediğimiz zaman çok yavaş geliştiklerini görürüz. Çünkü bilimsel verilerle geleneksel değerler, yaygın inanç ve töreler çoğu zaman birbirine ters

düşmüştür. İnançlara uymayan bulgular, belgeler ve bilgiler kabul edilmemiş hatta reddedilmiştir. Bu türden bilgilerle uğraşanlar, onları yayanlar ve kullananlar kovuşturmayla uğramıştır. Hatta bu uğurda hayatını kaybedenler olmuştur. Toplumların bir yanda geleneksel olan diğer yanda durmadan ilerleyen yanı sosyal bilimlerin ilerlemesini doğrudan etkilemiştir. (Güvenç 1994:20) “Günümüzde toplumsal bilimler adı altında toplayabileceğimiz bilgi dalları; Sosyoloji, Antropoloji, Ekonomi, Psikoloji, Sosyal Antropoloji, Linguistik ve bazılarına göre de Tarih’tir. Bu bilim dalları gerçekte tek bir bilim olarak kabul edilebilir; çünkü hepsinin konusu “insan davranışı”dır. Ancak insan davranışının son derece karmaşık ve çok çeşitli oluşu nedeniyle olaya bakış açısı da çeşitlenmiş ve çeşitli disiplinlerin toplumsal bilim alanında farklılaşmasına neden olmuştur.” (Saran, 1993:21) “Toplumsal bilimler, toplumsal olay ve toplumsal varlıklarla ilgilenir. Bu olay ve varlıkların ortak noktalarını, doğuş, işleyiş ve yokoluşlarındaki mekanizmaları, ilkeleri ve düzenlilikleri bulmaya çalışır. Toplumsal olay ve varlıklar insanların bir araya gelmeleriyle meydana çıkar. Toplum, kültür, yapı, ilişki, etkileşim gibi varlık ve süreçler hep bu biraraya gelmenin sonucunda ortaya çıkmıştır. Toplumsal bilimlerin konusu böylece, bir arada yaşayan insanlar olmaktadır.” (Kongar, 1995:26) “Günümüz dünyasında sosyal bilimler çekirdeksel fizikten daha önemli bir uygulama alanına kavuşmuş bulunmaktadır. Çağdaş dünyamızda çok önemli bir uygulama alanı bulmuş olmasına rağmen, bazı bakımlardan, sosyal bilimler az gelişmiş bilimler gibi görülmektedir.” (Duverger,1990:7) Günümüzde toplumsal bilimler adı altında toplayabileceğimiz bilgi dalları temelde biraraya gelmiş olan insanlara ilişkin bilgilere yönelmiştir. “Doğal bilimler, nasıl doğayı egemenliğimiz altına almaya yardımcı oldukları oranda değer kazanırlarsa, aynı durum toplumsal bilimler için de geçerlidir. İster <<bilim için bilim>>, isterse <<toplum için bilim>> yapılsın, toplumsal bilimlerin sonuçları ancak belirsizlik ve gerginlik durumlarının çözümlerine yardımcı oldukları oranda ve güdülecek toplumsal politikaya yol gösterdikleri ölçüde anlamlı olur. Hatta bazı düşünürler, toplumsal yaraya hizmet etmeyen bilimsel çabaları saçma diye nitelendirirler. Demek ki toplumsal bilimlerin ortaya koyduğu sistematik bilgi gövdesi, yani toplumsal olay ve varlıklar hakkındaki kanunlar, toplumun yarar ve çıkarlarına hizmet ettikleri ölçü de değer ve anlam kazanır.” (Kongar, 1995:28) Toplumsal bilimler toplum, toplumun ortaya çıkışı işleyişi, değişmesi gibi konuları inceler. Toplumsal bilimler bu konuda yaptıkları

araştırmalar sonunda bazı kanunlara ulaşmaya çalışırlar. Bunların bilinmesi, insanoğlunun toplumsal çevresini daha iyi anlamasına ve onu, aynen doğal çevreye yaptığı gibi denetim altına almasına yol açar. Bu arada toplumsal gerçeğin farklı yönlerini inceleyen farklı disiplinler gelişmiştir. Fakat bütün bu disiplinlerin bilgisi zaman zaman birleştirilmek zorundadır. Çünkü toplumsal gerçek bir bütündür. (*Kongar, 1995:28*)

Bilim ve sosyal bilimler hakkında yukarıda yapılan açıklamalardan sonra sosyal bilim dünyasının en genç üyesi olarak kabul edilen Antropoloji hakkında bilgiler vermek istiyoruz.